

## การส่งเสริมและสนับสนุนของครูเพื่อให้นักเรียนวัยรุ่นตอนต้น เรียนเปียโนอย่างต่อเนื่อง

ศศิรัักษ์ เขี่ยมพิชัยฤทธิ์\*

งานวิจัยในครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพรูปแบบการศึกษาเฉพาะกรณี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นก่อนที่จะนำไปสู่การเลิกเรียน ศึกษาถึงสาเหตุของการเลิกเรียนเปียโนของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น และศึกษาวิธีการในการส่งเสริมและสนับสนุนของครูเพื่อให้นักเรียนวัยรุ่นตอนต้นเรียนเปียโนอย่างต่อเนื่องโดยการสัมภาษณ์ครูเปียโนทั้งหมด 10 ท่าน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เลิกเรียนเปียโนไปนั้นมีพฤติกรรมดังนี้ คือ มีความตั้งใจในการเรียนลดลงและไม่มีสมาธิในระหว่างเรียน การตอบสนองต่อคำสั่งของครูลดลง มีเวลาในการซ้อมลดลง ลากยุคและขาดเรียนบ่อย โดยสาเหตุหลักของการเลิกเรียน คือ นักเรียนต้องเรียนพิเศษเพื่อเตรียมตัวสอบในระดับมัธยมหรือมหาวิทยาลัย มีความสนใจในการเรียนลดลง ไม่ชอบการซ้อม และผู้ปกครองไม่ให้ความสนใจและสนับสนุนต่อการเรียน ซึ่งครูได้ใช้วิธีการส่งเสริมและสนับสนุนโดยการตั้งเป้าหมายในการเรียนการสอน

---

\* นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ดนตรี) สาขาวิชาดนตรีศึกษา วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล



ร่วมกับนักเรียน ทำงานร่วมกันกับผู้ปกครอง ใช้สื่อการสอนประเภทต่างๆ ใช้บทเพลงนอกบทเรียนในการสอน ให้นักเรียนซ้อมอย่างมีประสิทธิภาพ บุคลิกภาพของครูเป็ยน การชมการแสดงดนตรี การสอบเกรด การแสดง คอนเสิร์ต การประกวดแข่งขัน การจัดสตูดิโอคลาสและการจัดกิจกรรมค่าย ดนตรี

## **The Use of Encouragement and Support in Increasing Study Retention Rates in Young Adolescent Piano Players**

Sasiluck lamphichairit\*

This case study qualitative research is aimed to study young adolescent student behavior which leads to dropping piano lesson, to study causes of dropping piano lesson and to study how teacher support and encourage young adolescent student to keep on their piano lesson. By interview 10 piano teachers, result shows the students who gave up piano lesson have these following behavior, decreasing of determination and concentration during the lesson, lessen respond toward teacher instructions, decrease practicing time, take many leave and absent. Primary reasons of dropping the lesson are extra tuition for senior school or university enrollment exam, lessen interesting toward lesson, do not enjoy practicing, parents ignore and take non-supportive role toward lesson. Thus, teachers support and encourage their student by bilaterally set learning objective, coordinate

---

\* graduate M.A. in Music Education, College of Music, Mahidol University



## คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

with parents, use various teaching media, use extra curriculum pieces in lesson, teach student how to practice efficiently, adjust piano teacher character, attend music concert, take grade exam, performing concert, sign up for competition, set up a studio class and music camp.

## การส่งเสริมและสนับสนุนของครูเพื่อให้นักเรียนวัยรุ่นตอนต้น เรียนเปียโนอย่างต่อเนื่อง

ศศิรัักษ์ เลี่ยมพิชัยฤทธิ์\*

### ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ในปัจจุบันพ่อแม่และผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการเรียนกิจกรรมเสริมนอกห้องเรียนมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการเรียนศิลปะ กีฬา การแสดงหรือดนตรี ซึ่งการเรียนดนตรีเป็นวิชาหนึ่งที่ว่าพ่อแม่และผู้ปกครองสนใจให้บุตรหลานมาเรียนมากเป็นพิเศษและเครื่องดนตรีที่ได้รับความนิยมมากที่สุดก็คือเปียโน เนื่องจากการเรียนเปียโนนั้นมีประโยชน์ต่างๆ มากมาย เช่น ทำให้เด็กมีสมาธิมากขึ้น มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ อย่างเป็นระบบ พัฒนาทักษะการทำงานร่วมกันของร่างกาย ช่วยฝึกการประสานงานของระบบประสาทในร่างกาย ทำให้เป็นคนอารมณ์ดีมีความสุข มีจิตใจที่ละเอียดอ่อน นอกจากนี้การเรียนดนตรียังทำให้เด็กรู้จักแบ่งเวลาในการทำงานมีความรับผิดชอบในตนเองต่อการเรียนและการซ้อมดนตรีอีกด้วย (Duke, 1997; Hallam, 1998) จากประโยชน์ของการเรียนเปียโนที่กล่าวมานั้นทำให้มีผู้ปกครองจำนวนมากส่งบุตรหลานมาเรียนที่โรงเรียน

---

\* นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ดนตรี) สาขาวิชาดนตรีศึกษา วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล



สอนดนตรีในระยะแรกนักเรียนจะเรียนด้วยความสนุกสนานเพราะการเรียนเปียโนถือเป็นสิ่งใหม่เป็นเรื่องตื่นเต้นน่าสนใจทั้งบรรยากาศในการเรียน ครูผู้สอน บทเรียนและได้ฝึกเล่นเปียโนที่มีเสียงไพเราะ นักเรียนที่เริ่มต้นเรียนเปียโนส่วนมากจะมีความกระตือรือร้นและสนใจในการเรียนซึ่งโดยทั่วไปนักเรียนที่หัดเล่นเปียโนในระยะแรกมักจะชอบเล่นเปียโนมากและสามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว (จงรัก พุกกะณานนท์, 2542) อย่างไรก็ตามเมื่อการเรียนได้ดำเนินไปในระยะหนึ่งสิ่งที่จะเกิดขึ้นคือนักเรียนเริ่มเกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายต่อการเรียนเปียโนมีความสนใจในการเรียนลดลงซึ่งสาเหตุมาจากหลายปัจจัย เช่น การเรียนเริ่มมีความยากและซับซ้อนมากขึ้น จึงเกิดความรู้สึกท้อแท้ทำให้ไม่ต้องการที่จะซ้อมหรือเรียนต่อ หรือนักเรียนบางคนอาจจะเริ่มเรียนตั้งแต่ยังเด็กและเรียนต่อมาเรื่อยๆ จนกระทั่งโตขึ้น กิจกรรมการเรียนในชีวิตก็มากขึ้นด้วยทำให้มีสิ่งอื่นมาดึงความสนใจของนักเรียนไปจากการเรียนเปียโนซึ่งการตัดสินใจเลิกเรียนเปียโนนั้นจะพบมากในเด็กวัยรุ่นตอนต้นอายุระหว่าง 12-15 ปี (Hilton, 1960)

จากปัญหาดังกล่าวทำให้ทราบว่ามึนักเรียนจำนวนมากเลิกเรียนเปียโนเมื่อเข้าสู่ช่วงวัยรุ่นตอนต้น เนื่องจากเด็กในช่วงวัยนี้จะมีลักษณะที่เริ่มมีความคิดเป็นของตัวเอง มีกลุ่มเพื่อนที่สนิทและสนใจในเรื่องเดียวกันต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน พัฒนาการทางร่างกายเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เป็นช่วงเชื่อมต่อระหว่างความเป็นเด็กและผู้ใหญ่ ส่งผลให้เกิดความกังวลในความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น อารมณ์ค่อนข้างจะรุนแรงและเปลี่ยนแปลงง่าย (ณรุทธ์ สุทฺถจิตต์, 2541; สุรางค์ ใ้ควัตระกูล, 2553) จากลักษณะและพัฒนาการต่างๆ ทำให้เด็กในวัยนี้ยังมีสภาพจิตใจที่ไม่แข็งแรง สามารถมีความสนใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้เป็นอย่างดีหรือล้มเลิกความตั้งใจได้อย่างง่ายดาย เนื่องจากสภาวะอารมณ์ที่เปลี่ยนแปลงโดยง่ายทำให้นักเรียนจำนวนไม่น้อยล้มเลิก

การเรียนเปียโนที่เรียนมายาวนาน ซึ่งมีความสอดคล้องกับ Steinel (1984) ที่กล่าวว่านักเรียนดนตรีมีจำนวนลดลงเป็นอย่างมากเมื่อนักเรียนมีอายุที่เพิ่มขึ้น และนักเรียนในช่วงประถมปลายถึงมัธยมต้นเป็นช่วงอายุที่นักเรียนตัดสินใจที่จะเลิกเรียนดนตรี (Music teachers national association foundation, 1990)

อย่างไรก็ตามการเลิกเรียนเปียโนนั้นส่งผลเสียโดยตรงต่อนักเรียนทั้งด้านเวลาในการเรียนและการฝึกซ้อม ทูน่าทรัพย์คำใช้จ่ายในการเรียนรวมถึงความสามารถทางดนตรีที่ถดถอยหลังจากที่เลิกเรียนไปนอกจากนั้นการล้มเลิกการเรียนกลางคันจะทำให้เด็กไม่เรียนรู้ที่จะอดทนต่อการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งจนบรรลุเป้าหมายซึ่งจะส่งผลต่อการเรียนรู้สิ่งอื่นๆ ในชีวิตด้วย ผลการศึกษางานวิจัยหนึ่งพบว่านักเรียนที่เรียนเปียโนต่อเนื่องเป็นเวลา 6 ปี สามารถพัฒนาการเล่นเปียโนของตนเองได้อยู่และยังคงเล่นเปียโนอย่างต่อเนื่องจึงสามารถกล่าวได้ว่าการเรียนเปียโนในระยะเวลายาวจะทำให้ทักษะในการเล่นคงอยู่ยาวนานกว่าเช่นเดียวกัน (Dyal, 1991) ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษารวบรวมวิธีการของครูในการส่งเสริมและสนับสนุนที่จะช่วยทำให้นักเรียนวัยรุ่นตอนต้นเรียนเปียโนได้อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากครูเป็นบุคคลสำคัญที่มีส่วนทำให้การเรียนดำเนินไปได้ด้วยดี Baker (1981) กล่าวว่า “วิธีการและกลยุทธ์ในการแก้ไขปัญหาของครูเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากเนื่องจากครูนั้นเป็นบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับการเรียนรู้ของนักเรียนการกระทำต่างๆ ของครูทั้งในด้านวิชาภาษาและอวิชาภาษาล้วนส่งผลต่อนักเรียนทั้งสิ้น” ดังนั้นความกระตือรือร้นในการสอนนักเรียนในช่วงวัยรุ่นตอนต้นนั้นจึงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างมาก ครูควรแสดงออกถึงความรักต่อดนตรีและความรักต่อนักเรียน สร้างบรรยากาศในการเรียนที่ดี และสิ่งที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้นักเรียนเรียนดนตรีอย่างต่อเนื่อง คือความ



รักในดนตรีของนักเรียนเอง เพราะถ้าหากนักเรียนรักและสนใจในดนตรีแล้ว จะทำให้มีความตั้งใจที่จะเรียนดนตรีอย่างต่อเนื่อง (Hilton, 1960)

จากที่มาและปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยต้องการทำงานวิจัยในหัวข้อ การส่งเสริมและสนับสนุนของครูเพื่อให้นักเรียนวัยรุ่นตอนต้นเรียนเปียโนอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการรวบรวมวิธีการช่วยเหลือของครูที่จะทำให้การเรียนเปียโนดำเนินไปได้ด้วยดีและมีความต่อเนื่อง นอกจากนี้ การที่ผู้วิจัยเป็นครูสอนเปียโนทำให้ผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญในการเรียนเปียโนว่ามีประโยชน์ต่อพัฒนาการของนักเรียนในทุกๆ ด้านไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย ด้านเชาวน์ปัญญา ด้านบุคลิกภาพ ด้านอารมณ์และสังคม อย่างไรก็ตามผู้วิจัยพบว่ามึนักเรียนจำนวนไม่น้อยที่สนใจเรียนเปียโนในตอนเริ่มแรกของการเรียนแต่ต่อมาได้ล้มเลิกไปกลางคัน โดยมากเป็นนักเรียนที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนต้น อายุระหว่าง 12-15 ปี ซึ่งสาเหตุในการเลิกเรียนมาจากหลายปัจจัยแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล ส่วนมากนักเรียนที่เลิกเรียนไปกลางคันเมื่อโตขึ้นจะรู้สึกเสียดายความสามารถที่ได้เรียนมา และกล่าวว่าหากย้อนเวลาไปได้จะไม่ล้มเลิกการเรียนเนื่องจากรู้สึกว่าการเล่นเปียโนได้เป็นความสามารถพิเศษที่ติดตัวเฉพาะบุคคลด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยต้องการศึกษาถึงพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นก่อนที่จะนำไปสู่การเลิกเรียน ศึกษาสาเหตุของการเลิกเรียนเปียโนของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นและการส่งเสริมและสนับสนุนของครูเพื่อให้นักเรียนวัยรุ่นตอนต้นเรียนเปียโนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครูเปียโน 10 ท่าน เป็นการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล จัดหมวดหมู่ เขียนบรรยาย อภิปรายและนำเสนอผลงานวิจัย

### วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาถึงพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นก่อนที่จะนำไปสู่การเลิกเรียน
2. ศึกษาถึงสาเหตุของการเลิกเรียนเปียโนของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น
3. ศึกษาวิธีการในการส่งเสริมและสนับสนุนของครูเพื่อให้นักเรียนวัยรุ่นตอนต้นเรียนเปียโนอย่างต่อเนื่อง

### ระเบียบวิธีวิจัย

สำหรับงานวิจัยในหัวข้อการส่งเสริมและสนับสนุนของครูเพื่อให้นักเรียนวัยรุ่นตอนต้นเรียนเปียโนอย่างต่อเนื่องนั้นผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยโดยเลือกใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในรูปแบบของการศึกษาเฉพาะกรณี (Case study) โดยทำการศึกษาวิธีการส่งเสริมและสนับสนุนของครูเพื่อให้นักเรียนวัยรุ่นตอนต้นเรียนเปียโนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้แนวทางในการสอนเชิงลึกสำหรับนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นโดยเฉพาะ

### วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลงานวิจัยจะทำการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ครูสอนเปียโนที่เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั้ง 10 ท่าน โดยการสัมภาษณ์ครูผู้สอนจะสัมภาษณ์จำนวน 1-2 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งคำถามปลายเปิดไว้ล่วงหน้าเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์เชิงลึกตามหัวข้อที่ผู้วิจัยให้ความสนใจ โดยแบบสัมภาษณ์ในการวิจัยเป็นการสัมภาษณ์เพื่อศึกษาพฤติกรรมของ



นักเรียนวัยรุ่นตอนต้นก่อนที่จะตัดสินใจเลิกเรียนเปียโน ศึกษาหาสาเหตุที่ทำให้นักเรียนวัยรุ่นตอนต้นต้องการเลิกเรียนเปียโน และศึกษาวิธีการส่งเสริมและสนับสนุนของครูเพื่อให้นักเรียนวัยรุ่นตอนต้นเรียนเปียโนอย่างต่อเนื่อง

## การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจะจัดทำตามหลักกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูล 6 ประการ อันได้แก่ การการถอดความการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูล การจัดกลุ่มเรียบเรียงข้อมูล การถอดรหัสของข้อมูล (Coding) การกำหนดออกมาเป็นใจความสำคัญหรือหัวข้อสำคัญ (Theme) อธิบายรายละเอียดวิเคราะห์เพิ่มเติมในหัวข้อสำคัญต่างๆที่กำหนดขึ้น และการนำเสนอข้อมูลผ่านการเขียนบรรยาย (Creswell, 2014; Miles & Huberman, 1994)

## ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นก่อนที่จะนำไปสู่การเลิกเรียน พบว่านักเรียนที่เลิกเรียนเปียโนไปนั้นมีพฤติกรรมดังต่อไปนี้

พฤติกรรมในห้องเรียน นักเรียนมีความตั้งใจในการเรียนลดลง มีลักษณะใจลอย ไม่มีสมาธิในระหว่างเรียน การตอบสนองต่อคำสั่งของครูลดลงและไม่สามารถทำตามที่ครูสอนได้ มีพัฒนาการในการเรียนต่ำ พยายามชวนครูพูดคุยเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียน นอกจากนั้นเมื่อครูบอกให้แก้ไขการเล่นในจุดที่เล่นผิดหรือยังเล่นได้ไม่ดี นักเรียนจะเริ่มมีอาการหงุดหงิดอารมณ์เสีย มีการต่อต้านและแสดงอาการไม่สนใจในสิ่งที่ครูพูดหรือเตือน เริ่มมีข้อต่อรองในการเรียนมากขึ้น

พฤติกรรมนอกห้องเรียน นักเรียนไม่มีความรับผิดชอบในการซ่อมที่บ้าน เวลาในการซ่อมลดลง บางคนไม่มีการซ่อมเปียโนระหว่างอาทิตย์ เมื่อผู้ปกครองพูดตักเตือนให้ซ่อมการบ้านอาจเกิดอาการไม่พอใจและแสดงท่าทีหงุดหงิดอารมณ์เสีย มีการลาหยุดและขาดเรียนบ่อยครั้ง มีแรงจูงใจในการซ่อมต่ำ และไม่ทำการบ้านที่ครูได้มอบหมายให้

2. ผลการศึกษาศาเหตุของการเลิกเรียนเปียโนของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นพบว่านักเรียนได้เลิกเรียนด้วยสาเหตุดังต่อไปนี้

1. นักเรียนต้องเรียนพิเศษเพื่อเตรียมตัวสอบในระดับมัธยมหรือมหาวิทยาลัย
2. นักเรียนมีความสนใจในการเรียนลดลง
3. นักเรียนมีความต้องการที่จะเปลี่ยนไปเรียนเครื่องดนตรีอื่น
4. นักเรียนไม่ชอบการซ่อม
5. ผู้ปกครองไม่ให้ความสนใจและสนับสนุนต่อการเรียน
6. นักเรียนไม่มีเป้าหมายที่ชัดเจนในการเรียน
7. นักเรียนเบื่อหน่ายต่อเพลงคลาสสิก
8. นักเรียนเข้ากับครูที่สอนไม่ได้
9. การเรียนไม่เป็นไปตามที่คาดหวังไว้
10. ผู้ปกครองมีปัญหาทางการเงิน
11. ผู้ปกครองบังคับให้เรียนโดยที่นักเรียนไม่ได้สมัครใจ
12. นักเรียนมีพื้นฐานทางดนตรีที่ไม่ดี
13. นักเรียนต้องการย้ายไปเรียนกับครูชาวต่างชาติ



3. ผลการศึกษาวิธีการในการส่งเสริมและสนับสนุนของครูเพื่อให้ นักเรียนวัยรุ่นตอนต้นเรียนเปียโนอย่างต่อเนื่องพบว่าครูมีการส่งเสริมและ สนับสนุน 3 ชั้นตอนดังนี้

1. การส่งเสริมและสนับสนุนก่อนและหลังการเรียนการสอน

1.1 การตั้งเป้าหมายในการเรียนการสอนร่วมกับนักเรียน

กำหนดเป้าหมายทั้งระยะสั้นและระยะยาว เพื่อวางแผนการสอน ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับจุดประสงค์ในการเรียนเช่น เรียนเพื่อสอบเกรด เรียนเพื่อประกวดแข่งขัน หรือเรียนเพื่อเป็นงานอดิเรกเป็นต้น รวมถึงอธิบาย กระบวนการในการเรียนและการซ้อม ซึ่งต้องเรียนอย่างสม่ำเสมอและมีระเบียบ วินัยในการซ้อม ตามการบ้านที่ครูให้ในแต่ละอาทิตย์เพื่อให้การเรียนมีความ ก้าวหน้าและมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง ครูมีการให้รางวัลเป็นแรงจูงใจ เมื่อสามารถทำได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ครูจะให้ความสำคัญ ในเรื่องของการสอบเกรดตามสถาบันดนตรีต่างๆ เพื่อมีการประเมินผลที่มี มาตรฐานสากลทำให้นักเรียนและผู้ปกครองเห็นถึงความก้าวหน้าในการเรียน

1.2 การทำงานร่วมกันกับผู้ปกครอง

พูดคุยชี้แจงความก้าวหน้าและพฤติกรรมของนักเรียนใน การเรียนแต่ละครั้ง รวมถึงฝากดูแลกดขันการซ้อมที่บ้านในแต่ละอาทิตย์ เนื่องจากผู้ปกครองเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่จะทำให้การเรียนดำเนินไป อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ ถ้าหากผู้ปกครองให้การดูแลเอาใจใส่การซ้อม นักเรียนจะมีพัฒนาการที่ดีในการเรียนอย่างเห็นได้ชัด ดังนั้นการพูดคุย สื่อสารกับผู้ปกครองจึงเป็นสิ่งสำคัญมาก โดยปัจจุบันครูส่วนใหญ่ใช้การ สื่อสารผ่านทางไลน์เพื่อติดต่อพูดคุยถึงความก้าวหน้าในการเรียน การบ้าน ในแต่ละอาทิตย์ พฤติกรรมในห้องเรียน หากไม่ได้พบผู้ปกครองโดยตรง หลังการสอนซึ่งเป็นวิธีที่สะดวกและมีประสิทธิภาพ

## 2. การส่งเสริมและสนับสนุนระหว่างการเรียนรู้การสอน

### 2.1 การใช้สื่อการสอนประเภทต่างๆ

การใช้สื่อการสอนต่างๆ เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจให้แก่นักเรียนส่วนใหญ่ใช้ยุทธูปในการหาเพลงที่นักเรียนกำลังเรียนทั้งเพลงคลาสสิกและเพลงป๊อป ให้คำแนะนำในการฟังเพลงและดูภาพรวมของเพลงเพื่อนำมาปรับใช้กับการเล่น โดยจะกำหนดเพลงและให้สังเกตวิธีการเล่น เทคนิคต่างๆ รายละเอียดของสัญลักษณ์ การแสดงออกทางอารมณ์ในการเล่น หลังจากนั้นให้อธิบายและเลือกรูปแบบการเล่นที่นักเรียนชอบ ซึ่งระหว่างการเรียนรู้จะ ได้สัมผัสและสังเกตการเล่นในหลายๆ รูปแบบ ทำให้มีประสบการณ์ในการฟังเพลงที่มีคุณภาพ นอกจากนั้นมีการใช้แอปพลิเคชันในมือถือสมาร์ทโฟนหรือไอแพดเพื่อเป็นการฝึกการอ่านโน้ตแบบฉบับพลันซึ่งอยู่ในรูปแบบเกมส์ที่เป็นแรงจูงใจในการเรียนอย่างดี มีการเปิดเว็บไซต์เพลงคลาสสิก โดยจะมีข้อมูลเกี่ยวกับประวัติดนตรีในยุคต่างๆ ที่จัดทำอย่างน่าสนใจ เช่น การ์ตูนหรือข้อมูลประวัติความเป็นมาของเปียโนซึ่งสามารถนำมาใช้ประกอบการสอนได้ และมีการใช้โทรศัพท์มือถือในการอัดวิดีโอการเล่นของนักเรียนเมื่อสามารถเล่นได้คล่องแล้ว และส่งให้ผู้ปกครองดูเพื่อให้เห็นถึงพัฒนาการในการเรียน

### 2.2 การใช้บทเพลงนอกบทเรียนในการสอน

การสอนเพลงนอกบทเรียนเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้แก่นักเรียนวัยรุ่นได้เป็นอย่างดี เนื่องจากนักเรียนจะมีความกระตือรือร้นในการซ้อมมากขึ้นเมื่อได้เล่นเพลงที่ตนเองรู้จัก เช่น เพลงคลาสสิก เพลงสากล เพลงแจ๊ส เพลงการ์ตูน เพลงละคร เพลงเกาหลี เพลงตามเทศกาลต่างๆ บางครั้งเพิ่มเติมโดยการสอนวิธีการอ่านคอร์ดเพลงป๊อปเพื่อนักเรียนจะสามารถฝึกเล่นเพลงป๊อปได้ด้วยตัวเอง และมีการสอนนักเรียนแต่งเพลงควบคู่ไปด้วย โดยเริ่มจากการกำหนดจังหวะในการเล่นและแนะนำโน้ตในคอร์ด ซึ่งนักเรียน



ส่วนมากผู้รู้สึกสนุกกับการเรียนแต่งเพลง นอกจากนั้นมีการสอนเพลงสอบแต่ละเกรดตามระดับความสามารถของนักเรียนมาสอนร่วมกับเพลงในบทเรียน ซึ่งเพลงสอบจะมีความหลากหลายของแนวเพลง ทำให้นักเรียนได้ฝึกเพลงหลายรูปแบบและเป็นการเตรียมเพลงสอบไปพร้อมกันด้วย นอกจากนั้นมีการสอนเพลงเปียโนคู่โดยให้นักเรียนเล่นกับเพื่อน ซึ่งทำให้เกิดความสนุกสนาน มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การทำให้นักเรียนวัยรุ่นสนุกกับการเรียนนั้นมีความสำคัญอย่างมาก โดยเฉพาะการให้เล่นร่วมกับเพื่อนจะทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจอย่างมากในการฝึกซ้อม

### 2.3 การสอนให้นักเรียนซ้อมอย่างมีประสิทธิภาพ

การสอนให้นักเรียนซ้อมอย่างมีประสิทธิภาพมีขั้นตอนดังนี้ คือ ก่อนการซ้อมในแต่ละครั้งให้อุ่นเครื่องนิ้วมือด้วยการเล่นสเกลหรือแบบฝึกหัด Hanon เพื่อให้นิ้วมือมีความคล่องแคล่วเพราะเทคนิคเหล่านี้จะทำให้ทักษะการเล่นดีขึ้น การเริ่มต้นสอนเพลงจะให้วิเคราะห์บทเพลง เช่น ดูเครื่องหมายประจำกุญแจเสียง เครื่องหมายประจำจังหวะ นักแต่งเพลง และอัตราจังหวะ จากนั้นจึงแบ่งท่อนเพลงในการซ้อมโดยการใส่หมายเลขในแต่ละท่อน ตบจังหวะเพลง สอนการเล่นที่ละมือและเก็บรายละเอียดของแต่ละมือ หลังจากนั้นให้เล่นสองมือพร้อมกันจนคล่องจึงเปิดเครื่องเคาะจังหวะไปด้วยโดยเริ่มซ้อมจากอัตราจังหวะช้าก่อนจึงเพิ่มเป็นจังหวะเร็ว หลังจากนั้นจึงเพิ่มอารมณ์เพลงและรายละเอียดต่างๆ นอกจากนั้นในจุดที่ยากหรือจุดที่นักเรียนยังเล่นไม่ได้จะทำเครื่องหมายไว้ เพื่อให้ซ้อมตรงจุดนั้นเป็นพิเศษ เมื่อสอนเสร็จจะให้นักเรียนทบทวนและบันทึกขั้นตอนที่ครูได้สอนไปเพื่อที่นักเรียนจะสามารถนำวิธีการซ้อมกลับไปซ้อมได้ด้วยตัวเอง และนักเรียนต้องสามารถวิเคราะห์ปรับปรุงการเล่นของตนเองได้ โดยไม่ควรซ้อมตั้งแต่ต้นจนจบไปเรื่อยๆ

#### 2.4 บุคลิกภาพของครูเปียโน

ครูเป็นองค์ประกอบหลักที่จะทำให้การเรียนรู้นั้นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นบุคลิกภาพของครูจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ให้นักเรียนเกิดความรู้สึกดีและมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน ดังนั้นครูต้องสามารถวิเคราะห์นักเรียนและจัดรูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับแต่ละคนได้ มีความเข้าใจในลักษณะส่วนตัวของนักเรียน สร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียน มีความยืดหยุ่นปรับตัวได้ ควบคุมอารมณ์ได้เป็นอย่างดี สามารถทำให้นักเรียนเกิดความนับถือและไว้วางใจได้ นอกจากนี้ครูควรแต่งตัวให้เรียบร้อย ทันสมัย เพราะการมีภาพลักษณ์ที่ดีจะทำให้ให้นักเรียนประทับใจ โดยเฉพาะในวัยรุ่นจะสามารถดึงดูดทำให้นักเรียนเกิดทัศนคติที่ดีต่อครูได้เป็นอย่างดี และครูควรมีความอดทน มีความกระตือรือร้นในการสอน มีทัศนคติที่ดี อีกทั้งยังต้องขยันค้นคว้าหาข้อมูลในการสอนที่ทันสมัย ศึกษาและพัฒนาการสอนอย่างสม่ำเสมอ

### 3. การส่งเสริมและสนับสนุนโดยการใช้กิจกรรมเสริม

#### 3.1 การฟังเพลงหรือการชมการแสดงดนตรี

การฟังและชมการแสดงดนตรีเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียนที่ดี ทำให้นักเรียนตั้งใจเรียนและขี้ออมมากขึ้น โดยครูจำเป็นต้องอธิบายรายละเอียดของการแสดงเพื่อให้นักเรียนทราบถึงประวัติความเป็นมาของแต่ละบทเพลง ผู้ประพันธ์เพลง ประเภทเพลง รวมถึงมารยาทในการเข้าชมการแสดงดนตรี ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีความเข้าใจพื้นฐานก่อนชมการแสดง ครูควรแนะนำให้ติดตามข่าวสารการจัดคอนเสิร์ตและแนะนำศิลปินที่น่าสนใจ การทำให้นักเรียนมีประสบการณ์ในการชมการแสดงดนตรีคลาสสิกนั้นเป็นเรื่องที่สำคัญมาก เนื่องจากนักเรียนไทยส่วนใหญ่ไม่ได้เติบโตมากับวัฒนธรรมการฟังเพลงคลาสสิก ดังนั้นครูต้องอธิบายถึงความสำคัญและแนะนำให้นักเรียนได้มีโอกาสฟังดนตรีที่มีคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ เพราะจะทำให้ซึมซับและเกิดทัศนคติ



ที่ดีต่อดนตรีคลาสสิก อย่างไรก็ตามส่วนใหญ่มุ่งแรงจูงใจจะเกิดขึ้นอย่างมาก หลังจากการไปชมการแสดงเท่านั้นและค่อยๆ ลดลงตามลำดับ

### 3.2 การสอบเกรด

การสอบเป็นการสร้างแรงจูงใจที่ทำให้นักเรียนมีพัฒนาการที่ดีอย่างต่อเนื่อง มีความตั้งใจเรียนและซ้อมอย่างเห็นได้ชัด เป็นการวัดประเมินความสามารถในทางปฏิบัติและทฤษฎีที่ทำให้นักเรียนทราบถึงระดับความสามารถของตัวเอง ดังนั้นครูควรมีการวางแผนให้สอบอย่างสม่ำเสมอ โดยในการสอบแต่ละครั้งครูควรประเมินความสามารถ ความพร้อมของนักเรียน ควรมีการพูดคุยเพื่อให้นักเรียนเห็นถึงความสำคัญในการสอบ ให้กำลังใจนักเรียนเมื่อมีความวิตกกังวล ซึ่งจะช่วยลดความเครียดและความกดดันได้ เมื่อนักเรียนสามารถสอบผ่านก็จะทำให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเองและมีแรงจูงใจในการเรียนขั้นต่อไปด้วย

### 3.3 การแสดงคอนเสิร์ต

การแสดงต่อหน้าสาธารณชนถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนดนตรี เป็นแรงผลักดันให้นักเรียนมีการฝึกซ้อมที่เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากมีความกลัวว่าจะเล่นผิดพลาดหรือเกิดความประหม่า เป็นการฝึกรับมือกับสถานการณ์เฉพาะหน้า ซึ่งในการแสดงคอนเสิร์ตแต่ละครั้ง ครูควรมีการพูดทำความเข้าใจกับนักเรียนก่อนเสมอถึงจุดประสงค์ในการแสดง และครูควรเลือกเพลงที่เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนหรือเป็นเพลงที่นักเรียนพอใจโดยพยายามให้นักเรียนจำโน้ตเพลงที่เล่นเพราะจะสามารถแสดงอารมณ์ความรู้สึกในการเล่นได้มากกว่าการดูโน้ตเพลง ส่วนมากการแสดงคอนเสิร์ตจะจัดขึ้นก่อนการสอบ ดังนั้นการที่นักเรียนได้มีโอกาสเล่นคอนเสิร์ตจึงเป็นการเตรียมความพร้อมทั้งในการเล่นและจิตใจก่อนการสอบเป็นอย่างดี เพื่อเป็นการเรียนรู้ข้อผิดพลาดของตนเองและนำไปปรับปรุงให้การเล่นมีความพร้อมและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

### 3.4 การประกวดแข่งขัน

การประกวดแข่งขันสามารถสร้างแรงจูงใจในการเรียนและการฝึกซ้อมของนักเรียนได้ครูควรแนะนำให้นักเรียนที่มีความพร้อมและสมัครใจเท่านั้นประกวดแข่งขัน เพราะสำหรับคนที่มีความพร้อมจะทำให้เกิดแรงจูงใจในการฝึกซ้อมและพัฒนาฝีมือ แต่สำหรับคนที่ไม่มีความพร้อมจะกลายเป็นการกดดันและทำให้เกิดความรู้สึกแย่ต่อการเรียนได้ อย่างไรก็ตามการประกวดแข่งขันเป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้นักเรียนได้ฝึกความรับผิดชอบ เกิดแรงจูงใจในการซ้อมและพัฒนาตนเองเป็นอย่างมาก เนื่องจากมีความปรารถนาที่จะชนะการแข่งขัน ซึ่งในการส่งนักเรียนเข้าประกวดแข่งขันครูควรคำนึงถึงความพร้อมระยะเวลาในการเตรียมตัว ความแข็งแรงทางจิตใจของนักเรียนเป็นสำคัญ โดยครูจะช่วยเตรียมเพลงในการแข่ง รวมถึงจัดตารางในการฝึกซ้อมมากกว่าการเรียนปกติ อย่างไรก็ตามวิธีนี้ใช้สร้างแรงจูงใจในการเรียนกับนักเรียนทั่วไปได้น้อย เพราะส่วนมากจะไม่ชอบการแข่งขัน เนื่องจากต้องทุ่มเททั้งเวลาความตั้งใจเป็นอย่างมากในการฝึกซ้อมเพื่อเข้าประกวด ซึ่งอาจให้เกิดแรงกดดัน ความเครียด ความกังวลและทำให้นักเรียนเกิดทัศนคติในแง่ลบต่อการเรียนดนตรีได้ ดังนั้นครูควรสังเกตและวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคลถึงความเหมาะสมและความพร้อมในการส่งประกวดแข่งขัน

### 3.5 การจัดสตูดิโอคลาส

การจัดสตูดิโอคลาสเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพที่ทำให้นักเรียนวัยรุ่นมีแรงจูงใจในการเรียนอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากเป็นวัยที่ต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน การจัดกิจกรรมหรือการรวมตัวของคนในวัยเดียวกันทำให้นักเรียนรู้สึกสนุก ตื่นเต้นไปจากการเรียนธรรมดา ได้เรียนรู้การเข้าสังคัม การปรับตัวเข้ากับผู้อื่น ฝึกการเป็นผู้ฟังและผู้แสดงที่ดี ฝึกการฟังที่ละเอียดอ่อน และวิเคราะห์การเล่นของผู้อื่น รวมถึงได้ฝึกการกล้าแสดงออกและแสดงความคิดเห็นอีกด้วย นอกจากนี้การได้นั้นการได้มีโอกาสเห็นการแสดงของคนวัยเดียวกัน



จะทำให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียนการฝึกซ้อมเป็นอย่างมากและมีพัฒนาการในการเล่นอย่างเห็นได้ชัด

### 3.6 การจัดกิจกรรมค่ายดนตรี

การจัดกิจกรรมค่ายดนตรีในช่วงปิดเทอมฤดูร้อนทำให้นักเรียนรู้สึกสนุกกับการเรียนดนตรีร่วมกับเพื่อนๆ สร้างแรงจูงใจในการเรียนและการฝึกซ้อมเนื่องจากได้ทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับเพื่อนวัยเดียวกัน โดยมีการแบ่งเป็นวิชาต่างๆ เช่น เรียนทฤษฎี เรียนเครื่องดนตรีส่วนตัวกับครู เรียนการเล่นรวมวง ซึ่งจะมีสอนหลายเครื่องดนตรี เช่น เปียโน ไวโอลิน ฟลูท และตอนท้ายของการจัดกิจกรรมจะเป็นการแสดงคอนเสิร์ตรวมวงของนักเรียนทั้งหมด การจัดกิจกรรมค่ายดนตรีนี้เป็นการกระตุ้นการเรียนรู้แบบกลุ่มที่ทำให้นักเรียนวัยรุ่นรู้สึกสนุกกับการเรียนดนตรี และทำให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียนในระยะยาวอีกด้วย

### ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยในหัวข้อการส่งเสริมและสนับสนุนของคุณครูเพื่อให้นักเรียนวัยรุ่นตอนต้นเรียนเปียโนอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

#### 1. ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

1.1 ควรมีการจัดอบรมสัมมนาครูเปียโนในทุกระดับชั้น เพื่อพูดคุยศึกษาแนวทางในการสร้างแรงจูงใจในการเรียนเปียโนสำหรับนักเรียนวัยรุ่นโดยเฉพาะ

1.2 ครูเป็ยโนและผู้ปกครองควรมีการสื่อสารพูดคุยถึงความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียนรวมถึงพฤติกรรมในห้องเรียน เพื่อป้องกันระดับระว่างไม่ให้เกิดการเลิกเรียนเป็ยโนของนักเรียน รวมถึงปรึกษาปัญหาและวิธีในการแก้ไข

1.3 ควรมีการจัดทำผลสรุปของงานวิจัยโดยย่อ เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้กับนักเรียนและผู้ปกครองได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนเป็ยโนอย่างต่อเนื่อง รวมถึงวิธีการรับมือกับความต้องการเลิกเรียนเป็ยโนของนักเรียนในอนาคต

## 2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการเก็บข้อมูลวิจัยแบบการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ในหัวข้องานวิจัยเดิมเพื่อศึกษาแนวทางวิธีการส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนวัยรุ่นเรียนเป็ยโนอย่างต่อเนื่องและเพื่อรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากับกลุ่มในประเด็นปัญหาที่เฉพาะเจาะจง ซึ่งจะได้แนวคิดและแนวทางในการสนทนาอย่างกว้างขวางและละเอียดลึกซึ้งมากขึ้น

2.2 ควรมีการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์นักเรียนที่ได้เลิกเรียนเป็ยโนไปและผู้ปกครองของนักเรียนเพื่อศึกษาหาสาเหตุของการเลิกเรียนที่แท้จริงในเชิงลึก รวมถึงแนวคิดและวิธีการในการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น



## เอกสารอ้างอิง

- จงรัก พุกกะณานนท์. (2542). **หลักการสอนเปียโน**(พิมพ์ครั้งที่1).กรุงเทพมหานคร: โอเอสพริ้นติ้งเฮาส์.
- ณรุทธิ์ สุทธิจิตต์. (2541). **จิตวิทยาการสอนดนตรี** (พิมพ์ครั้งที่1).กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2553). **จิตวิทยาการศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 9).กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Baker, M. J. (1981). The student-teacher relationship: How important is it?.The American music teacher, Nov-Dec, 37-38.
- Creswell, J. W. (2014). **Research design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches**. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Duke, R. A., Flowers, P. J., & Wolfe, D. E. (1997). Children who study piano with excellent teachers in the United States. Bulletin of the council for research in music education 132: 51-84.
- Dyal, E. I. C. (1991). **An examination of factors which associate with a successful outcome in piano lessons**. PhD dissertation, Teacher college. Columbia University.
- Hallam, S. (1998). The predictors of achievement and dropout in instrumental tution. Psychology of music 26: 116-132.
- Hilton, V. O. (1960). **The problem of teenage dropout in private piano study**.Thesis for the degree master of arts. The Ohio StateUniversity.
- Miles, B. M., Huberman, M. A. (1994). **Qualitative data analysis. An expanded sourcebook (Second edition)**. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Music teachers national association foundation. (1990). **National survey of independent music teacher income and lesson fees**. Rockville. MD: Association Research, Inc.
- Steinel, D. V. (1984). **Data on music education: A national review of statistics describing education in music and the other arts**. Reston. VA.